ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/១០០៥/០៣៥

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

-បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាស ឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

-បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរបស់ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រម លើកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការជំរុញ និងការការពារទៅវិញទៅមកនូវការវិនិយោគរវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រណែតធឺឡែន ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៥ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៣ នីតិកាលទី ៣ និងព្រឹទ្ធសភាបានអនុម័តយល់ស្របលើទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុងកាលពីថ្ងៃទី ១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៥ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី ១០ នីតិកាលទី ១ ដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

ច្បាប់
ស្តីពី
ការអនុម័តយល់ព្រមលើកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការជំរុញ និង ការការពារ ទៅវិញទៅមកនូវការវិនិយោគរវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រណែតឺឡង់

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមលើកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការជំរុញ និងការការពារទៅវិញទៅមកនូវការវិនិយោគរវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រណែតឺឡង់ ដែលធ្វើនៅទីក្រុងភ្នំពេញ នាថ្ងៃទី ២៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៥

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

នស/រកម.០៥១០.០៤២

នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ហត្ថលេខា

គាត ឈន់

លេខៈ ៤១៤ ច.ល

ដើម្បីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៥

អគ្គលេខាធិការរងរដ្ឋាភិបាល

ឈាវី តាន់

កិច្ចព្រមព្រៀង
ស្តីពី
ការជំរុញ និង ការការពារទៅវិញទៅមកនូវការវិនិយោគ
រវាង
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
និង
ព្រះរាជាណាចក្រ ណែតធើឡែន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និង

ព្រះរាជាណាចក្រណែតធើឡែន

ចាប់ពីពេលនេះតទៅហៅថា " ភាគីជាប់កិច្ចសន្យា"

ក្នុងស្មារតីពង្រឹងនូវចំណងមិត្តភាពជាប្រពៃណី និង បង្កើននូវទំនាក់ទំនងសេដ្ឋកិច្ច រវាងភាគី ទាំងពីរ ពិសេស ចំពោះកិច្ចការវិនិយោគរបស់ជនជាតិនៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាង នៅលើទឹកដី នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀត ។

ដោយទទួលស្គាល់ថា ការព្រមព្រៀងគ្នាទៅលើប្រព្រឹត្តកម្មទៅលើវិនិយោគ និងជំរុញអោយមានលំហូរចូលនៃមូលធន និង បច្ចេកវិជ្ជា នឹងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាទាំងពីរ ហើយប្រព្រឹត្តកម្មដោយយុត្តិធម៌ និង តាមសមធម៌ ចំពោះវិនិយោគ គឺជា ប្រការដែលគួរអោយចង់បាន ។

ភាគីទាំងពីរបានព្រមព្រៀងគ្នាដូចតទៅ :

មាត្រានី ១
និយមន័យ

ចំពោះគោលបំណងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ :

(ក) ពាក្យ "ទិនិយោគទុន " មានន័យថា ទ្រព្យសម្បត្តិគ្រប់ប្រភេទ និង ជាពិសេស តែមិនកំរិតទាំងស្រុង ត្រឹមទ្រព្យសម្បត្តិទាំងនេះឡើយនូវៈ

(i) ចលនៈទ្រព្យនិង អចលនៈទ្រព្យ ព្រមទាំងសិទ្ធិដទៃទៀតដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងទ្រព្យសម្បត្តិគ្រប់ប្រភេទ ។

(ii) សិទ្ធិជាភាគហ៊ុន ប័ណ្ណធានា និង ផលប្រយោជន៍ផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន និង ក្នុងសម្ព័ន្ធអាជីវកម្មចំរុះ

(iii) ការទាមទារប្រាក់ ទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងទៀត ឬ ប្រតិបត្តិការដែលមានតំលៃសេដ្ឋកិច្ច ។

(iv) សិទ្ធិក្នុងវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ក្បួនខ្នាតបច្ចេកវិទ្យា កិត្តិនាមជំនួញ ឬ ស្នាដៃយល់ដឹង ។

(v) សិទ្ធិដែលបានទទួលដោយច្បាប់សាធារណៈ ឬ តាមកិច្ចសន្យា ដែលរួមទាំងសិទ្ធិធ្វើបុរេសនា សិទ្ធិរុករក សិទ្ធិធ្វើនិស្សារណកម្ម និង សិទ្ធិទទួលផលពីធនធានធម្មជាតិ ។

(ខ) ពាក្យ " ជនជាតិ " ចំពោះភាគីនីមួយៗមានៈ

(i) រូបវ័ន្តបុគ្គលដែលមានសញ្ជាតិរបស់ភាគីជាប់កិច្ចសន្យា

(ii) នីតិបុគ្គលដែលបង្កើតឡើងក្រោមច្បាប់នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យា

(iii) នីតិបុគ្គលដែលមិនបានបង្កើតឡើងក្រោមច្បាប់នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាទេ ប៉ុន្តែស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យដោយផ្ទាល់ ឬ ប្រយោលដោយរូបវ័ន្តបុគ្គល ដូចបានកំណត់ក្នុងនិយមន័យ (i) ឬ ដោយនីតិបុគ្គលដូចបានកំណត់ក្នុងនិយមន័យ (ii)

(គ) " ទឹកដី " មានន័យថា :

- ចំពោះព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមានទាំងតំបន់សមុទ្ររាប់បញ្ចូលទាំងបាត សមុទ្រ និង ស្រទាប់ដីក្រោមបាតសមុទ្រ ដែលជាប់នឹងព្រំដែនខាងក្រៅនៃដែនសមុទ្រហើយដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានសិទ្ធិគ្រប់គ្រងអធិបតេយ្យភាព និងការពារកិច្ចគ្រប់គ្រងតាមផ្លូវច្បាប់ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់អន្តរជាតិ ។
- ចំពោះព្រះរាជាណាចក្រណែតធឺឡេន គឺទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រណែតធឺឡេន រួមទាំងរាល់តំបន់ទាំងឡាយដែលភ្ជាប់នឹងដែនសមុទ្រដែលជាតំបន់សេដ្ឋកិច្ចផ្តាច់មុខ ឬ ជាតំបន់ស្រទាប់ដី

ដីក្រោមសមុទ្រនៃព្រះរាជាណាចក្រហ្វែតធីឡេន ក្រោមច្បាប់របស់ហ្វែតធីឡេន និងស្របតាមច្បាប់អន្តរជាតិ ដែលព្រះរាជាណាចក្រ ហ្វែតធីឡេន មានសិទ្ធិ គ្រប់គ្រងអធិបតេយ្យភាព និងការតព្វកិច្ចគ្រប់គ្រងតាមផ្លូវច្បាប់។

មាត្រានី ២
ការជំរុញ ការវិនិយោគទុន

ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗត្រូវជំរុញ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈកិច្ចការពារជនជាតិរបស់ភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀត ដែលធ្វើវិនិយោគក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួន ដោយអនុលោមទៅតាមក្របខ័ណ្ឌនៃច្បាប់ និង បទបញ្ញត្តិរបស់ខ្លួន។
ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយ ៗ ត្រូវទទួលស្គាល់វិនិយោគទុន ស្របតាមសិទ្ធិដែលច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិបានផ្តល់ជូន។

មាត្រានី ៣
ប្រព្រឹត្តកម្មដោយយុត្តិធម៌ និង តាមសមធម៌ ប្រព្រឹត្តកម្មជាតិ និង ប្រព្រឹត្តកម្មសំរាប់ប្រជាជាតិទទួលការអនុគ្រោះបំផុត

១- ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗត្រូវធានាផ្តល់នូវប្រព្រឹត្តកម្ម ដោយយុត្តិធម៌ និងតាមសមធម៌ ចំពោះវិនិយោគទុនរបស់ជនជាតិនៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀតនិងមិនធ្វើអោយខូចប្រយោជន៍ដោយវិធានការណ៍ មិនសមហេតុផល ឬ រើសអើង ចំពោះប្រតិបត្តិការ ការគ្រប់គ្រង ការថែរក្សា ការប្រើប្រាស់ការទទួលផលឬការចាត់ចែងវិនិយោគរបស់ជនជាតិទាំងនោះឡើយ។
ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗ នឹងផ្តល់ដល់វិនិយោគទុននោះ នូវសន្តិសុខខាងរាងកាយ និង កិច្ចការពារយ៉ាងពេញលេញ ។

២- ជាប្រការសំខាន់ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗ ត្រូវផ្តល់ចំពោះការវិនិយោគនេះនូវប្រព្រឹត្តកម្ម ដែលមិនអាចតិចជាងអ្វីដែលខ្លួនបានផ្តល់អោយចំពោះការវិនិយោគរបស់ជនជាតិខ្លួន ឬ ការវិនិយោគនៃជនជាតិរដ្ឋទី៣ ពោលគឺផ្តល់នូវភាពអនុគ្រោះណាមួយដែលមានលក្ខណៈប្រសើរជាង ។

៣- ប្រសិនបើភាគីជាប់កិច្ចសន្យាមួយ បានផ្តល់អោយនូវអត្ថប្រយោជន៍ពិសេស ដល់ជនជាតិនៃរដ្ឋទី ៣ ណាមួយអាស្រ័យដោយមានកិច្ចព្រមព្រៀងអោយបង្កើតនូវសហព័ន្ធគយ, សហព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច សហព័ន្ធរូបិយវត្ថុឬស្ថាប័នប្រហាក់ប្រហែលគ្នានោះឬលើមូលដ្ឋាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរកាល ដែលអាចនាំទៅដល់ការបង្កើតសហព័ន្ធ ឬស្ថាប័នទាំងនោះ ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានោះ នឹងពុំមានកាតព្វកិច្ចផ្តល់អោយនូវអត្ថប្រយោជន៍ដូចគ្នាខាងលើនេះ ដល់ជនជាតិទាំងឡាយនៃភាគីជាប់កិច្ច សន្យាម្ខាងទៀតឡើយ ។

៤- ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗ ត្រូវគោរពរាល់កាតព្វកិច្ច ដែលនឹងចូលជាធរមានទាក់ទងដល់ វិនិយោគទុន នៃជនជាតិរបស់ភាគី ជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀត ។

៥- ប្រសិនបើបញ្ញត្តិនៃច្បាប់របស់ភាគីជាប់កិច្ចសន្យាណាមួយ ឬ កាតព្វកិច្ចក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិដែល ដែលមានស្រាប់នាពេលបច្ចុប្បន្ន ឬ បានបង្កើតឡើងនាពេលក្រោយ រវាងភាគីជាប់កិច្ចសន្យាដែលជាការបន្ថែមលើកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ មានកំណត់នូវបទបញ្ញត្តិជាទូទៅ ឬជាពិសេសដែលបរិយាយអំពីការវិនិយោគរបស់ជនជាតិនៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀត នូវប្រព្រឹត្តកម្មដែលមានភាពអនុគ្រោះជាងអ្វីដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បទបញ្ញត្តិនោះនឹងមានវិសាលភាពអនុវត្តក្នុងការផ្តល់ភាពអនុគ្រោះជាងអ្វីដែលកិច្ចព្រមព្រៀងបច្ចុប្បន្នបានកំណត់ ។

មាត្រាទី ៥

ពន្ធ-អាករ

ចំពោះពន្ធដារ, គយ, បន្ទុកចំណាយ និង ការបន្ថយពន្ធ និង ការលើកលែងពន្ធ ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗ ត្រូវផ្តល់នូវការយល់ព្រមដល់ជនជាតិ នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀត ដែលបានអនុវត្តរាល់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួន នូវប្រព្រឹត្តកម្មអនុគ្រោះមិនតិចជាងអ្វី ដែលខ្លួនបានផ្តល់ទៅអោយជនជាតិខ្លួន ឬជនជាតិនៃរដ្ឋទី៣ក្នុងកាលៈទេសៈដូចគ្នានោះ ពោល គឺផ្តល់នូវភាពអនុគ្រោះណាមួយដែលមានលក្ខណៈប្រសើរជាង ។ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយក្នុងន័យនេះ មិនត្រូវមានផលប្រយោជន៍ផ្នែកពន្ធដារពិសេសជូនទៅ

ភាគីនោះ

ក) ស្ថិតក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនៃការមិនយកពន្ធត្រួតគ្នា ឬ

ខ) ដោយផ្អែកលើការចូលរួមរបស់ភាគីនោះទៅក្នុងសហព័ន្ធគយ, សហព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច ឬស្ថាប័នប្រហាក់ប្រហែល ឬ

គ) លើមូលដ្ឋាននៃភាពអនុគ្រោះទៅវិញទៅមកជាមួយរដ្ឋទី៣ ។

មាត្រានី ៥
ការផ្ទេរប្រាក់

ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗត្រូវធានាផ្តល់ការអនុញ្ញាតនូវការផ្ទេរប្រាក់ដែលទាក់ទងនឹងការវិនិយោគ។ ការផ្ទេរ ត្រូវធ្វើទៅបានដោយប្រើរូបិយប័ណ្ណដែលអាចប្តូរជាសេរី មិនមានរឹងអឹង ឬ ដោយគ្មានការពន្យាពេល។ ការផ្ទេរនោះត្រូវរាប់បញ្ចូលជាពិសេសតែមិនក៏តែទាំងស្រុងត្រឹមតែៈ

ក- ប្រាក់ចំណេញ , ការប្រាក់ , ការចំណេញតាមភាគហ៊ុន និង ប្រាក់ចំណូលផ្សេង ៗ ទៀត

ខ- មូលនិធិចាំបាច់

(i) សំរាប់ទិញវត្ថុធាតុដើម ឬ សំភារៈបន្ទាប់បន្សំ ផលិតផលពាក់កណ្តាលសំរេច ឬ ផលិតផលសំរេច ឬ

(ii) ដើម្បីដាក់ជំនួសទុន សំដៅធានានិរន្តភាពនៃដំណើរការវិនិយោគ ។

គ- មូលនិធិបន្ថែមចាំបាច់សំរាប់អភិវឌ្ឍន៍ ដំណើរការវិនិយោគ។

ឃ- មូលនិធិក្នុងការទូទាត់សងវិញ នូវប្រាក់កម្ចី ។

ង- សួយសារអាករ ឬ កំរៃ

ច- ចំណូលរបស់រូបវន្តបុគ្គល

ឆ- ប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីការលក់ ឬ ការរំសាយវិនិយោគ

ជ- ការទូទាត់សងចំពោះការខាតបង់ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៧ ។

មាត្រាទី ៦
ការដកហូត

គ្មានភាគីជាប់កិច្ចសន្យាណាមួយ អាចមានវិធានការ ដើម្បីធ្វើការដកហូតការវិនិយោគរបស់ជនជាតិនៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាមួយទៀត ដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោល លើកលែងតែបានបំពេញល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចខាងក្រោមនេះ :

ក-រាល់វិធានការណ៍ទាំងអស់ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ហើយស្ថិតនៅក្រោមនីតិវិធីនៃច្បាប់ ។

ខ-វិធានការណ៍ទាំងអស់ត្រូវធ្វើដោយគ្មានការរើសអើង ឬ មិនផ្ទុយទៅនឹងវិធានការណ៍ដែលភាគីជាប់កិច្ចសន្យាប្រកាន់យកនោះឡើយ ។

គ-រាល់វិធានការណ៍ទាំងអស់ដែលប្រកាន់យកត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនូវសំណង ។ សំណងនោះត្រូវគិតលើតំលៃពិតនៃការវិនិយោគដែលរងផលប៉ះពាល់ហើយត្រូវបូកបញ្ចូលផងដែរនូវការប្រាក់តាមអត្រាជាធរមានរហូតដល់ថ្ងៃទូទាត់ហើយការទូទាត់សោតត្រូវបង្កអោយមានភាពងាយស្រួលក្នុងការផ្ទេរបានជារូបិយវត្ថុទៅប្រទេសរបស់សាម៉ីជនអ្នកតវ៉ា និង ជារូបិយវត្ថុនៃប្រទេសដែលអ្នកតវ៉ាជាជនជាតិរបស់ប្រទេសនោះ ឬ ជារូបិយវត្ថុអាចប្តូរបានដោយសេរីណាមួយ ដែលយល់ព្រមពីអ្នកតវ៉ា និងដោយគ្មានការពន្យាពេល ។

មាត្រាទី ៧
សំណងចំពោះការខាតបង់

១- រាល់ជនជាតិទាំងអស់ នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាណាមួយ ដែលទទួលរងនូវការខាតបង់ដោយសារតែសង្គ្រាមឬ ជំលោះអាវុធផ្សេងៗ បដិវត្តន៍ ការប្រកាសប្រទេសជាតិស្ថិតក្នុងភាពអាសន្ន ការបះបោរ កុប្បកម្ម ឬ ជំលោះចលាចល នៅក្នុងទឹកដី នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀតដែលខ្លួនធ្វើវិនិយោគ នឹងត្រូវបានទទួលពីភាគីជាប់កិច្ចសន្យានេះនូវប្រព្រឹត្តកម្មជា ការសងវិញ, សំណង, ការទូទាត់សង ឬ ដំណោះស្រាយផ្សេងទៀត ដែលមានលក្ខណៈ អនុគ្រោះមិនតិចជាងអ្វីដែលភាគីជាប់កិច្ចសន្យានេះបានផ្តល់អោយជនជាតិខ្លួនឬជនជាតិនៃរដ្ឋទី ៣ ពោល គឺ ផ្តល់នូវភាពអនុគ្រោះណាមួយដែលមានលក្ខណៈប្រសើរជាង ។

មាត្រានី ៨

ឧបាទេសកម្ម

ប្រសិនបើការវិនិយោគ ដែលធ្វើឡើងដោយជនជាតិ នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាមួយ ត្រូវបានធានាទល់នឹងហានីភ័យមិនមែនពាណិជ្ជកម្ម ឬម្យ៉ាងទៀតនាំបង្កើតអោយមានសំណងនៃការខូចខាតចំពោះការវិនិយោគបែបនេះក្រោមប្រព័ន្ធមួយដែលបានបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ បទបញ្ញត្តិ ឬ កិច្ចសន្យារបស់រដ្ឋាភិបាល សិទ្ធិឧបាទេសកម្មនៃអ្នកធានា ឬ អ្នកធានាបន្ត ឬ ភ្នាក់ងារដែលបានតែងតាំងដោយភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងលើសិទ្ធិរបស់ជនជាតិខាងលើនេះ ដែលអនុលោមទៅតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការធានាឬ ក្រោមរូបភាពសំណងណាមួយនោះ ត្រូវតែបានទទួលស្គាល់ដោយភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀត។

មាត្រានី ៩

ដំណោះស្រាយវិវាទរវាងជនជាតិ និង ភាគីជាប់កិច្ចសន្យា

១- វិវាទដែលកើតឡើងរវាងជនជាតិនៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាមួយ ជាមួយភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀតដែលទាក់ទងដល់ផលវិនិយោគរបស់ភាគីទី១ ហើយដែលមិនបានដោះស្រាយដោយមិត្តភាពនោះ ក្រោយរយៈពេល ៣ខែ គិតពីថ្ងៃដែលបានជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃការតវ៉ា ត្រូវបញ្ជូនបណ្តឹងទៅមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យអន្តរជាតិ ដើម្បីដោះ ស្រាយ ប្រសិនបើភាគីជាជនជាតិនោះមានបំណង ។

២- ក្នុងករណីវិវាទត្រូវបានបញ្ជូនទៅមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យអន្តរជាតិ ជនជាតិនោះ អាចជ្រើសរើសលើកវិវាទនោះទៅ :

ក-មជ្ឈមណ្ឌលអន្តរជាតិទទួលបន្ទុកដោះស្រាយវិវាទវិនិយោគ ដើម្បីដោះស្រាយតាមការស្រុះស្រួល ឬ តាមរយៈមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ (ដែលអាចអនុវត្តន៍បានសំដៅទៅលើបញ្ញត្តិនៃ អនុសញ្ញាស្តីពីដំណោះស្រាយវិវាទវិនិយោគរវាងរដ្ឋ និងជនជាតិនៃរដ្ឋនានា ដែលបានបើកចំហរការចុះហត្ថលេខានៅទីក្រុងវ៉ាស៊ីនតោនឌីស៊ីកាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៦៥ និងវិធានការណ៍បន្ថែមតាមការផ្សះផ្សារបែបរដ្ឋបាល ឬតាមរយៈអាជ្ញាកណ្តាល និង វិធីស្វែងយល់ដទៃទៀត) ឬ

ខ-តុលាការអាជ្ញាកណ្តាលនៃសភាពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ឬ

គ-អាជ្ញាកណ្តាលអន្តរជាតិ ឬ តុលាការអាជ្ញាកណ្តាល អាត់-ហុក ដែលបានបង្កើតឡើងដោយកិច្ចព្រមព្រៀងពិសេស ឬ បង្កើតឡើងក្រោមច្បាប់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនៃគណៈកម្មការសហប្រជាជាតិស្តីពីច្បាប់ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ។

៣- នីតិបុគ្គលដែលជាជនជាតិនៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាមួយ ហើយដែលមុនពេលមានវិវាទកើតឡើង ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ជនជាតិ នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀត ដោយយោងទៅនឹងមាត្រា២៥ (២) (ខ) នៃអនុសញ្ញា ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាជនជាតិ នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាម្ខាងទៀត ។

៤- ការសំរេចក្តី របស់អាជ្ញាកណ្តាលគឺជាការសំរេចចុងក្រោយ ដោយភាគីទាំងសងខាងត្រូវតែគោរពហើយត្រូវអនុវត្តតាមច្បាប់ជាតិ ។

៥- ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗ យល់ព្រមនឹងដាក់ឆ្លងរាល់ករណី វិវាទផ្នែកវិនិយោគដើម្បីរកដំណោះស្រាយតាមការជ្រើសរើសវិធានការណ៍ដែលបានកំណត់ក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌខាងដើម ។

មាត្រានី ១០
វិសាលភាពគ្របដណ្តប់ នៃ កិច្ចព្រមព្រៀង

បណ្តាមាត្រានៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ មានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃចូលជាធរមានតទៅ ហើយត្រូវអនុវត្តផងដែរចំពោះការវិនិយោគទាំងឡាយដែលបានធ្វើមុនថ្ងៃចូលជាធរមាននេះ ប៉ុន្តែមិនគ្របដណ្តប់ចំពោះរាល់វិវាទ ការតវ៉ា ឬទំនាស់ផ្សេងៗទៀត ដែលបានកើតឡើងមុនការចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងនោះឡើយ ។

មាត្រានី ១១
ជំនួបពិគ្រោះយោបល់

ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗ អាចស្នើទៅភាគីម្ខាងទៀតអោយមានជំនួបពីគ្រោះយោបល់លើរាល់បញ្ហាដែលទាក់ទង នឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តនីកិច្ចព្រមព្រៀង ។ ភាគីម្ខាងទៀតត្រូវផ្តល់ការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសំណើនេះហើយត្រូវផ្តល់ពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ចំពោះជំនួបពិគ្រោះនេះ ។

មាត្រានី ១២
ការដោះស្រាយវិវាទ រវាងភាគីជាប់កិច្ចសន្យា

១- វិវាទណាមួយ រវាងភាគីជាប់កិច្ចសន្យាដែលទាក់ទងដល់ការបកស្រាយ ឬ ការអនុវត្តន៍កិច្ចព្រមព្រៀងនេះហើយដែលមិនអាចដោះស្រាយបាន នៅក្នុងពេលវេលាសមស្របតាមការចរចារផ្លូវទូតទេ លើកលែងតែភាគីទាំងពីរបានឯកភាពគ្នាដោះស្រាយតាមផ្លូវណាផ្សេងនោះ វិវាទនោះត្រូវស្នើឡើង ដោយភាគីជាប់កិច្ចសន្យាណាមួយ ទៅតុលាការអាជ្ញាកណ្តាល ដែលមានសមាជិក៣ រូប ។ ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយ ១ ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តកររបស់ខ្លួនមួយរូប និងមជ្ឈត្តករទាំងពីររូបនោះ នឹងតែងតាំងមជ្ឈត្តករទី៣ធ្វើជាប្រធានដែលប្រធាននោះមិនអាចជាជនជាតិនៃភាគីណាមួយឡើយ ។

២- ប្រសិនបើភាគីណាមួយ មិនបានធ្វើការតែងតាំងមជ្ឈត្តកររបស់ខ្លួន ហើយក្នុងរយៈពេល ០២ខែ ភាគីនោះពុំបានធ្វើការតែងតាំង ក្រោយពីមានការអញ្ជើញសុំអោយធ្វើការតែងតាំងពីសំណាក់ភាគីម្ខាងទៀត ភាគីទី២អាចស្នើប្រធានតុលាការអន្តរជាតិធ្វើការតែងតាំងជាចាំបាច់ ។

៣- ក្នុងរយៈពេល ០២ ខែ បន្ទាប់ពីការតែងតាំង បើប្រសិនមជ្ឈត្តករទាំងពីររូប មិនមានការឯកភាពគ្នាក្នុងការជ្រើសរើសមជ្ឈត្តករទី៣ ទេនោះ ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយ១ អាចស្នើប្រធាននៃតុលាការអន្តរជាតិធ្វើការតែងតាំងជាចាំបាច់ ។

៤- ប្រសិនបើក្នុងករណីដូចមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ(២)និង (៣) នៃមាត្រានេះ ហើយប្រធានតុលាការអន្តរជាតិនោះ មិនអាចបំពេញតួនាទីនេះបាន ដោយប្រការណាមួយ ឬ ក៏ជាជនជាតិនៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាណាមួយ អនុប្រធានតុលាការនឹងត្រូវបានស្នើធ្វើការតែងតាំងជាចាំបាច់នេះ ។ ប្រសិនបើអនុប្រធានមិនអាចបំពេញតួនាទីខាងលើនេះបានទៀតឬ ក៏ជាជនជាតិ នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាណាមួយ សមាជិកតុលាការអន្តរជាតិដែលមានឋានៈខ្ពស់ជាងគេ ហើយដែលមិនមែនជាជនជាតិនៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យាណាមួយ នឹង ត្រូវបានស្នើអោយជួយធ្វើការតែងតាំងជាចាំបាច់នេះ ។

៥- តុលាការអាជ្ញាកណ្តាលធ្វើការសំរេចក្តីដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃការគោរពច្បាប់។ មុននឹងតុលាការធ្វើការសំរេចក្តី តុលាការអាចក្នុងដំណើរការរបស់ខ្លួន ស្នើភាគីទាំងពីរដោះស្រាយវិវាទជាមួយគ្នាជាមិត្តភាព។ រាល់បញ្ញត្តិខាងដើម នឹងមិនបង្អាក់ការវិវាទដល់ដំណោះស្រាយវិវាទទេ បើភាគីទាំងពីរមានការឯកភាពយ៉ាងណានោះ ។

៦- ល្គឹកណា ភាគីទាំងពីរ ពុំមានការសំរេចផ្សេងទេនោះ តុលាការនឹងកំណត់នូវនីតិវិធីដំណើការរបស់ខ្លួន ។

៧- តុលាការត្រូវធ្វើការសំរេចដោយការបោះឆ្នោតតាមមតិភាគច្រើន ។ការសំរេចក្តីរបស់តុលាការ គឺជាការសំរេចចុងក្រោយ ហើយភាគីទាំងពីរត្រូវតែទទួលអនុវត្ត ។

មាត្រានី ១៣
វិសាលភាព ចំពោះ ទឹកដី

ចំពោះព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវអនុវត្តលើទឹកដី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដូចដែលមានក្នុងនិយមន័យនៃមាត្រា ១ ។
ចំពោះព្រះរាជាណាចក្រ ណែតធឺឡែន កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវអនុវត្តលើចំណែកនៃព្រះរាជាណាចក្រ ក្នុងទ្វីបអឺរុប លើរដ្ឋ ណែតធឺឡែន អង់ទី និង លើ អារុបា (the part of the Kingdom in Europe, to the Netherlands Antilles and Aruba) ល្គឹកណាការជូនដំណឹងដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៤ វាក្យខ័ណ្ឌ (១) មិនមានការកំណត់ផ្សេងទេនោះ ។

មាត្រានី ១៤
ការចូលជាធរមាន រយៈពេល និង ការបញ្ចប់

១- កិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងចូលជាធរមានក្នុងថ្ងៃទីមួយ នៃ ខែទី ២ គិតរាប់ពីថ្ងៃដែលភាគីជាប់កិច្ចសន្យាបានធ្វើការជូនដំណឹងទៅវិញទៅមកជាលាយលក្ខណ៍អក្សរថា ការបំពេញនីតិវិធីតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញកំណត់របស់ខ្លួនសំរាប់ការចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះបានប្រព្រឹត្តទៅរួចរាល់ហើយ ។ កិច្ចព្រមព្រៀងមានសុពលភាពអនុវត្តរយៈពេល ដប់ប្រាំឆ្នាំ ។

២- លើកលែងតែមានការជូនដំណឹងស្តីពីការបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀង ដោយភាគីជាប់កិច្ចសន្យាណាមួយយ៉ាងតិច ៦ខែ មុនពេលផុតសុពលភាព កិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងបន្តមានតំលៃសំរាប់រយៈពេល ១៥ ឆ្នាំទៀត ។តាមរយៈនេះ ភាគីជាប់កិច្ចសន្យានីមួយៗ រក្សាសិទ្ធិដើម្បីបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀង ដោយជូនដំណឹងយ៉ាងតិច ០៦ខែ មុនពេលផុតសុពលភាព ។

៣- ពាក់ព័ន្ធដល់ការវិនិយោគ ដែលបានធ្វើមុនថ្ងៃបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀង មាត្រាទាំងឡាយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវបន្តមានសុពលភាពសំរាប់រយៈពេលដប់ប្រាំឆ្នាំទៀត បន្ទាប់ពីថ្ងៃបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀង ។

៤- អនុលោមទៅតាមរយៈពេលដូចដែលបានកំណត់ក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ (២) នៃមាត្រានេះ ព្រះរាជាណាចក្រណែតធីឡែន មានសិទ្ធិក្នុងការបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដាច់ឡែកពីគ្នាទាក់ទងទៅនឹងចំណែកណាមួយនៃព្រះរាជាណាចក្រណែតធីឡែន ។

ដើម្បីជាសាក្សីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ អ្នកតំណាងស្របច្បាប់ដែលរដ្ឋាភិបាលរៀងខ្លួនបានប្រគល់អំណាចត្រឹមត្រូវ មានសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះធ្វើឡើងចំនួន ២ ច្បាប់ដើម នៅ ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៣.វិ.ឆ.២០០៣
ជាភាសា ខ្មែរ ភាសាណែតធីឡែន និង ភាសាអង់គ្លេស ។ អត្ថបទទាំងអស់មានតំលៃគតិយុត្តិដូចគ្នា ។
ក្នុងករណីមានការបកស្រាយផ្សេងគ្នានោះ ភាសាអង់គ្លេសនឹងត្រូវបានយកមកធ្វើជាសំអាង ។

តំណាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា	តំណាងព្រះរាជាណាចក្រណែតធីឡែន
គាត ឈន់	ហ្សេរា ចេ អេច ស៊ី គ្រេម៉ែរ
ទេសរដ្ឋមន្ត្រី	ឯកអគ្គរាជទូត
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	នៃព្រះរាជាណាចក្រណែតធីឡែន